

Władysław Findeisen

Prof. dr inż. Jerzy Osiowski
(1927-2013)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 76, 33-36

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

5. WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

PROF. DR INŻ. JERZY OSIOWSKI
(1927–2013)

Jerzy Osowski urodził się w Warszawie (23 października 1927 r.), uczył się i dorastał w Drohobyczu i we Lwowie, maturę uzyskał w 1946 r. w Miejskim Liceum Męskim im. J. Piłsudskiego w Łodzi. Studia rozpoczął na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, ukończył na wyodrębnionym z niego Wydziale Łączności w roku 1951. Siedem lat później obronił na forum Rady Wydziału rozprawę z zakresu radiotechniki i otrzymał stopień kandydata nauk technicznych (zrównany później ze stopniem doktora); promotorem był profesor Stanisław Ryzko. W roku 1959 dr Osowski został docentem, w roku 1967 otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, w roku 1978 — tytuł profesora zwyczajnego.

Pracę w Politechnice Warszawskiej Jerzy Osowski rozpoczął już w roku 1948 jako zastępca asystenta w Katedrze Matematyki Stosowanej, kierowanej wówczas przez profesora Witolda Pogorzelskiego; w latach 1952–1963, równoległe do zatrudnienia w Politechnice, pracował w Instytucie Matematycznym PAN i Instytucie Podstawowych

Problemów Techniki PAN. W roku 1963 docent Osiowski wszedł do zespołu nowo utworzonej na Wydziale Łączności Katedry Elektrotechniki Teoretycznej, po likwidacji katedr znalazł się w Instytucie Podstaw Elektroniki; był to już wówczas Wydział Elektroniki.

Zainteresowania naukowe Osiowskiego po doktoracie koncentrowały się najpierw wokół zastosowań nowoczesnych metod matematycznych w teorii obwodów elektrycznych. W nurcie tym powstała 600-stronicowa monografia *Zarys rachunku operatorowego: teoria i zastosowania w elektrotechnice* (WNT 1965, 1972, 1981).

Od początku lat 70., wraz z kierowanym przez siebie zespołem naukowym, Osiowski pracował nad aktualną wówczas problematyką filtrów aktywnych RC. Liczne publikacje stworzyły podstawy do podjęcia w latach 1975–1979, kierowanego przez J. Osiowskiego, polsko-amerykańskiego programu badawczego pt. *Circuit Theory and Active RC Filters* (finansowanego przez NSF i Fundusz im. M. Skłodowskiej-Curie). Program ten przyczynił się do powstania wielu publikacji i referatów krajowych oraz zagranicznych. Równolegle, wspólnie z profesorem Tadeuszem Morawskim, stworzył Osiowski teorię układów quasi-odwracalnych i Q-odwracalnych, opublikowaną w roku 1979 i przedstawioną na kilku konferencjach międzynarodowych, w tym na specjalnie zorganizowanym seminarium w University of California w Berkeley. W latach 80. główny nurt działalności naukowej J. Osiowskiego dotyczył metod kompensacji nieidealności elementów aktywnych, takich jak wzmacniacze operacyjne. Wspólnie z Aleksandrem Urbasiem została stworzona teoria wzmacniaczy aktywnie skompensowanych (Composite Operational Amplifiers), natomiast wspólnie z Janem Mulawką opracował Osiowski teorię tzw. grafów bimodalnych i podjął pracę nad filtrami z przełączanymi pojemnościami. Ponownie z A. Urbasiem zajmował się profesor Osiowski następną generacją filtrów (tzw. filtry MOS z czasem ciągłym).

Profesor Jerzy Osiowski był od roku 1972 członkiem Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN. Brał udział w organizacji Krajowych Konferencji Teorii Obwodów i Układów Elektronicznych, w latach 1977–1990 był przewodniczącym Komitetu Naukowego tych konferencji. W ramach współpracy naukowej z Politechniką w Pradze, a później również z Politechniką Budapesztańską, był jednym z organizatorów serii polsko-czeskich, a następnie polsko-czesko-węgierskich seminariów roboczych, które odbywały się pod nazwą Work-

shops on Circuit Theory and Applications. Ponadto Jerzy Osowski był przez wiele lat członkiem komitetu naukowego konferencji z cyklu ECCTD (European Conference on Circuit Theory and Design), w roku 1980 był przewodniczącym takiej konferencji w Warszawie.

Jerzy Osowski był doświadczonym i utalentowanym dydaktykiem, został m.in. wyróżniony przez studentów „złotą kredą”. Uczestniczył w gruntownej przebudowie programów i sposobów nauczania teorii obwodów i elektrotechniki teoretycznej na swoim wydziale. Plonem i podsumowaniem tej działalności stał się napisany wspólnie z Jerzym Szabatinem trzypięciotomowy, liczący łącznie ok. 1400 stron, podręcznik akademicki *Podstawy teorii obwodów* (WNT 1992–1995). Postronny recenzent nazwał tę książkę „arcydziełem wykładu teorii obwodów”.

W roku 1970 profesor Osowski został dyrektorem wspomnianego wyżej Instytutu Podstaw Elektroniki PW, w roku 1978 mianowano go dziekanem Wydziału Elektroniki na kadencję 1978–1981; potem, już w drodze wyborów, został dziekanem na lata 1981–1984. Był to okres szczególnie trudny, obejmujący strajki studenckie, wprowadzenie stanu wojennego i zamknięcie uczelni, powolny i obfitujący w dramatyczne momenty powrót do względnej równowagi. Okazał się w tym czasie Jerzy Osowski dziekanem znakomitym, rozważnym i otwartym na każdy dialog, ale i strzegącym wartości dla uczelni podstawowych. Autor tego wspomnienia z wdzięcznością wspomina współpracę dziekana Osowskiego z ówczesnym rektorem, jego gotowość do pomocy, mądre słowa i działania.

W roku 1991 profesor Osowski został członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, w roku 1993 Rada wybrała go na przewodniczącego. Było to świadectwem uznania dla jego doświadczenia, kompetencji, rzetelności i cech charakteru.

Jerzy Osowski przeszedł na emeryturę w roku 1998, po pół wieku ścisłego związku i utożsamiania się z Politechniką Warszawską. Nic też dziwnego, że w różnych formach pozostawał z nią nadal w częstym i bliskim kontakcie.

Spośród wyróżnień naukowych profesora Osowskiego podkreślić trzeba powołanie na członka zwyczajnego Towarzystwa Naukowego Warszawskiego zaraz po jego reaktywowaniu, w roku 1982, oraz nadanie doktoratu honoris causa przez Politechnikę Łódzką w roku 1995. Było też wiele innych dowodów wysokiej oceny i uznania, wśród nich prestiżowa nagroda naukowa Siemens „za utworzenie szkoły nauko-

wej i wybitne osiągnięcia w kształceniu akademickim”, otrzymana w roku 1996.

W roku 1993 nadano Jerzemu Osiowskiemu Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, w roku 1999 — krótko przedtem ustanowiony — Medal Politechniki Warszawskiej. W wygłoszonej wówczas laudacji powiedziano m.in.: „historia życia i działania profesora Jerzego Osiowskiego wraz z jego walorami osobistymi powodują, że można o nim mówić jako o osobie zaufania publicznego; jest to bowiem ktoś, do kogo wielu zwraca się o radę w różnych trudnych sprawach”.

W ostatnich 10 latach był profesor Osiowski delegatem Politechniki Warszawskiej do Rady Naukowej Kasy im. Józefa Mianowskiego, nie opuścił ani jednego z jej posiedzeń.

Jerzy Osiowski zmarł 3 września 2013 r. w Warszawie. Żona Anna z Dubrowskich odeszła rok wcześniej, pozostawił dwóch synów i dwie wnuczek.

wrzesień 2013
Władysław Findeisen